

- **Luni, 3 octombrie 2011**, László Fosztó (**cercetător ISPMN**) a participat la o **masă rotundă** organizată de Organizația *Caritas* – Alba Iulia, împreună cu *Caritas* – Austria și Fundația ERSTE în incinta Muzeului Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe. În cadrul mesei rotunde a fost prezentat și dezbătut *un studiu de impact* realizat la inițiativa Fundației ERSTE. Studiul a evaluat activitatea organizației *Caritas* – Alba Iulia, care de mai mulți ani se implică activ în integrarea socială a comunității rome din Sfântu Gheorghe. Din anul 2007, cu ajutorul Fundației ERSTE și al Organizației *Caritas* – Austria, în cadrul Komenský Fund a fost inițiat în această comunitate un proiect educațional, cu scopul de a încuraja participarea la școala a copiilor romi, și astfel a contribui la dezvoltarea comunității rome. După dezbateri a urmat vernisajul unei expoziții de fotografie cu titlul **Între mit și realitate: Să-i cunoaștem pe romi** care a fost expusă în perioada 4–9 octombrie la Muzeul Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe. Fotografiiile expuse au fost realizate în comunități de romi din Cehia, România și Slovacia și imaginile prezintă viața de zi cu zi a romilor: nuntă, înmormântare sau o privire dincolo de ceea ce pereții caselor ascund. Expoziția a fost prezentată în Viena (orașul în care tinerii fotografi și-au realizat studiile), dar a fost expusă și în orașele în care fotografiile au fost făcute, fiind prezentată și în Sfântu Gheorghe. Astfel, expoziția poate fi vizitată de toate persoanele care au contribuit la realizarea fotografiilor, precum și de către mulți dintre romii din Sfântu Gheorghe care au fost prezenți la vernisaj.

Pentru mai multe detalii vezi:

<http://www.erstestiftung.org/blog/social-development/between-myth-and-reality-encounters-with-roma/>

http://www.szn.ro/sznmr.php?o=sa_i_cunoastem_pe_romi.

- În perioada **7–9 octombrie 2011** Peti Lehel (**cercetător ISPMN**) a participat la **conferința** intitulată **Minorități în Bazinul Carpatic**, conferință organizată de către Consiliul Județean Satu Mare, Muzeul Județean Satu Mare și Direcția Muzeelor din Județul Szabolcs-Szatmár-Bereg. Cercetătorul a susținut o prelegere despre rolul mișcărilor religioase în satele catolicilor din Moldova, argumentând că convertirea actorilor sociali la noile secte reprezintă în aceste sate o parte integrantă a strategiei de modernizare în ceea ce privește mobilitatea socială.

- **Marti, 13 octombrie 2011**, Iulia Hossu (**cercetător ISPMN**) a susținut în cadrul unui **atelier** ISPMN, prezentarea cercetării de teren pe care a efectuat-o în luna august 2011, în județul Sălaj, comuna Marca. Cercetătoarea a efectuat munca de teren în colonia Hirești, colonie în care trăiește o populație majoritar romă. Prezentarea s-a concentrat pe descrierea contextului local general și a comunității, atitudinea români–romi, relațiile cu autoritățile și instituțiile statului, relațiile din interiorul familiei, cât și asupra materialelor adunate pe parcursul cercetării din registrele agricole, registrele de căsătorii și nașteri, matricolele bisericești (de botez, căsătorie, deces). Cercetătorii prezenți au ridicat întrebări asupra materialelor prezentate și au fost discutate posibilele variante de continuare a cercetării în comunitatea respectivă.

- **Marti, 13 octombrie 2011**, Centrul de Documentare ISPMN a organizat **Seminarul de film pe tematica minorităților**. Aceste seminarii sunt menite să creeze un cadru de discuții pentru cei interesați de filmul documentar, în mod special de modalitățile în care minoritățile etnice și problematica lor sunt reprezentate în materialele vizuale. Filmul proiectat la această întâlnire a fost **ALJOŠA**, regizor Meelis Muhi.

Filmul este realizat în Estonia, în anul 2008, pe baza materialelor filmate pe parcursul anilor 2005–2007. Acesta aduce în prim-plan povestea conflictului dintre localnicii estoni și cei ruși, conflict care se construiește și se manifestă în jurul statuii Soldatului de Bronz, unul dintre puținele monumente sovietice care au rămas în picioare după ce Estonia și-a câștigat independența în anul 1991. Vizionarea filmului a fost urmată de o discuție moderată de către Mihai Leaha (specialist antropologie vizuală).

Lista filmelor de care dispune **Filmoteca ISPMN**, care pot fi vizionate în scop educativ și de documentare în laboratorul nostru media, poate fi consultată la:

<http://www.ispmn.gov.ro/node/filmoteca-ispmn>.

■ În perioada **17–18 octombrie 2011**, a avut loc la Belgrad (Serbia) o **întâlnire** a experților regionali pe educație intitulată *Promovarea dreptului la educație de calitate a persoanelor de etnie romă*. Întâlnirea a fost organizată de Ministerul Educației și Științei al Republicii Serbia în cooperare cu UNESCO și face parte din seria de întâlniri organizate de către UNESCO, întâlniri care au drept obiectiv promovarea dreptului la educație de calitate a persoanelor de etnie romă. Scopul întâlnirii a fost de a identifica arii specifice prin care UNESCO ar putea contribui prin diferite modalități și activități concrete la eforturile depuse de către ministerele de resort ale țărilor participante. La această întâlnire au participat reprezentanții ministerelor educației din opt țări, reprezentanți ai UNESCO, Consiliul European, UNICEF, Roma Education Fund, Open Society Institute, cercetători de la Universitatea din Torino (Italia) și Universitatea din Granada (Spania). Institutul pentru Studiul Problemelor Minorităților Naționale a fost reprezentat de către Stefania Toma (**cercetător ISPMN**) – prin Rețeaua Europeană Academică de Studii asupra Romilor – care a participat ca raportor al unui grup de lucru. În cadrul grupurilor de lucru patru teme centrale au fost discutate: promovarea și îmbunătățirea educației interculturale, îmbunătățirea programelor de formare a profesorilor, educația preșcolară și importanța educației profesionale.

Concluzia generală a acestei serii de discuții a fost că trebuie acordată mai multă atenție cercetărilor de specialitate în domeniu, deoarece acestea ar putea reprezenta baza viitoarelor politici educaționale. Acest lucru poate fi ușurat prin dezvoltarea unei rețele de specialiști din țările participante și realizarea unor baze de date cu proiectele derulate sau în curs de derulare.

Pentru mai multe detalii accesați:

[http://www.unesco.org/new/en/unesco/events/education-events/?tx_browser_pi1\[showUid\]=4399&cHash=594d70f313](http://www.unesco.org/new/en/unesco/events/education-events/?tx_browser_pi1[showUid]=4399&cHash=594d70f313).

■ **Marti, 18 octombrie 2011**, o delegație a Consiliului European a efectuat o **vizită de monitorizare** pe tema *minorităților naționale* la sediul ISPMN. Componenta delegației a fost următoarea: d-na Edita Ziobiene (reprezentanta Lituaniei, membră a Comitetului Consultativ al Convenției-cadru), d-na Athanasia Spiliopoulou Åkermark (reprezentanta Suediei, membră a Comitetului Consultativ al Convenției-cadru), d-na Milena Klajner (reprezentanta Croației, membră a Comitetului Consultativ al Convenției-cadru), dl Krzysztof Zyman (Consiliul European, Direcția Drepturile Omului, Secretariatul Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale), d-na Maria Moran (Consiliul European, Direcția Drepturile Omului, Secretariatul Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale). Membrii comisiei au discutat cu cercetătorii ISPMN despre relația diverselor instituții și organizații din Cluj-Napoca cu minoritățile naționale din zonă, pentru a afla cele mai recente evoluții legate de minorități, în special în domeniul culturii, educației, sănătății, administrației, participării la viața comunității.

- **Miercuri, 19 octombrie 2011**, László Foszto (cercetător ISPMN) a susținut, în cadrul **conferinței științifice** intitulată **Romii în Ținutul Secuiesc: istorie, tradiții și mod de viață**, prezentarea cu titlul *Noile mișcări religioase în zona județului Covasna și în Bazinul Baraolt*. Conferința a fost organizată de Muzeul Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe și a fost urmată de vernisajul unei expoziții despre romii cărămidari organizată de István Kinda, cercetător etnolog și muzeolog la Muzeul Național Secuiesc. Expoziția intitulată **Meșterii noroiului** [A sár mesterei] se bazează pe prezentarea procesului tradițional de producerea a cărămizilor cu ajutorul obiectelor, uneltelor și produselor expuse. Participanții au avut oportunitatea de a observa procesul de muncă și de a discuta cu romii care practică acest meșteșug, prezenți și ei la vernisaj.
Pentru mai multe detalii vedeți:
http://www.3szek.ro/load/cikk/43518/egyuttelni_a_ciganyokkal
<http://www.youtube.com/watch?v=ESJfATccW0w>

- **Joi, 20 octombrie 2011** la sediul ISPMN a avut loc **sesiunea științifică** intitulată **Etnicitate și economie**. Intervențiile în cadrul acestei sesiuni au aparținut următorilor: Sárkány Mihály (Institutul de Etnologie al Academiei Maghiare de Științe) cu prezentarea *Etnicitate și economie*; Vincze Enikő (UBB) cu prezentarea *Excluziune socială și etnicitate*; Kozák Gyula (ISPMN) cu prezentarea *Despre situația romilor pe piața forței de muncă* și Peti Lehel (ISPMN) cu prezentarea *Restructurare economică și relații interetnice într-o localitate din zona Târnavei Mici*. Intervențiile au fost urmate de discuții moderate de Könczei Csongor (ISPMN).

- **Joi, 20 octombrie 2011**, la sediul Asociației Etnografice Kriza János din Cluj-Napoca a avut loc **lansarea volumului** lui Csongor Könczei (cercetător ISPMN) intitulat **A kalotaszegi cigányzenészek társadalmi és kulturális hálózatról** [Rețelele sociale și culturale ale muzicanților romi din zona etnografică Călata]. Volumul a apărut la Editura Kriza János Néprajzi Társaság în seria Kriza Könyvek (36), Cluj-Napoca, 2011. La lansare volumul a fost prezentat de către Sárkány Mihály, renumit etnograf din Ungaria, membru al Academiei Maghiare de Științe.
Abstract: Scopul descrierii rețelei sociale și culturale a muzicienilor romi, din zona etnografică Călata, a fost acela de a certifica faptul că muzicienii profesioniști din sate nu sunt izolați unii de alții, ci activitatea lor a fost și rămâne marcată de reguli nescrise. Acest sistem de reguli poate fi interpretat ca un sistem complex, multidimensional, unde fiecare parte din sistem este într-o anumită relație sau contact cu celelalte părți. Astfel, rețeaua vocațională a acestor oameni este marcată de rețele sociale, respectiv – într-o conexiune strânsă cu aceasta –, de rețele economice, dar într-o manieră în care acestea depind de funcționarea rețelei vocaționale. Aceste rețele sunt în contact mutual cu acel mediu de mediator și creator de cultură, pe care autorul a definit-o ca rețea culturală.

- În perioada **20-23 octombrie 2011**, István Horváth (președinte ISPMN) a participat la **conferința** intitulată **Creșterea capitalului social și cultural în zonele locuite de romi**, conferință ce s-a desfășurat la Ljubljana (Slovenia). Conferința a fost organizată de către Institutul pentru Studii Etnice din Ljubljana. Pe agenda de discuții s-au aflat măsurile reprezentate de politicile educaționale destinate romilor din diferitele țări din Europa Centrală și de Est. István Horváth a susținut **prezentarea** cu titlul *Două decenii de politici educaționale pentru romi. Rezultate și dileme din România*. Prezentarea a inventariat politicile educaționale destinate romilor din România, atât în termeni de politici de includere instituțională, cât și aspecte curriculare. Susținerea a avut la bază bibliografia de specialitate din domeniu, respectiv diferitele documente de sinteză și descrieri ale diverselor măsuri de politici educaționale. Au fost evidențiate totodată aspectele problematice cărora aceste politici s-au adresat și direcțiile în care îmbunătățirea sau reflecția critică ar putea aduce îmbunătățiri.

- **Vineri, 21 octombrie**, la sediul ISPMN, în cadrul programului **Seminarul de film pe tematica minorităților** organizat de *Centrul de Documentare ISPMN* a avut loc proiecția filmului intitulat *Prin stima de sine, pentru schimbare*. Filmul realizat de Enikő Vincze și Tibor Schneider este ultima parte a filmului realizat în cadrul proiectului *Egalitate prin diferență. Accesul femeilor rome pe piața muncii* și reflectă eforturile proiectului și ale persoanelor dezavantajate de etnie romă de a-și soluționa problemele prin acțiuni și măsuri ce le asigură recunoaștere și respect. Proiecția a fost urmată de o discuție moderată de Enikő Vincze (președinte Fundația Desire) și Gyula Kozák (cercetător ISPMN). Discuția a avut două teme mari: 1. filmul ca document al mișcării femeilor rome din Europa Centrală și de Est și 2. eficiența proiectelor structurale adresate ocupării romilor.

- **Sâmbătă, 22 octombrie 2011**, Peti Lehel (cercetător ISPMN) a prezentat **cartea** intitulată ***Rontás és társadalom Aranyosszéken***. Ed. BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék, Kriza János Néprajzi Társaság – Komáromi Tünde [Vrăjitorie și societate într-un sat din Zona Arieșului]. Cercetătorul a accentuat noutatea perspectivei științifice cu care autoarea abordează subiectul *făcături* într-un sat din zona Arieșului, bazându-se pe literatura de specialitate a tematicii asupra vrăjitoriei în antropologia socială, folosind totodată și rezultatele cercetărilor etnografi români și maghiari vis-à-vis de acest fenomen. Lansarea de carte a fost organizată de către Asociația Etnografică „Kriza János”, la sediul acesteia, din Cluj-Napoca.

- **Sâmbătă, 22 octombrie 2011**, László Foszto și Tamás Kiss (cercetători ISPMN) au participat la **conferința** intitulată ***Analize despre Teritoriul Secuiesc*** organizată de Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale împreună cu Consiliul Județean al județului Covasna la Centrul de Studii Europene din Arcuș. László Foszto a participat cu **prezentarea** intitulată *Provocarea conceperii unei strategii politice pentru romii din Ținutul Secuiesc* iar Tamás Kiss cu **prezentarea** intitulată *Sistem de stratificare etnică în Transilvania și Ținutul Secuiesc*. Obiectivul principal al conferinței a fost crearea unui cadru instituțional pentru tinerii cercetători preocupați de problematica regiunii Ținutului Secuiesc.
Pentru mai multe detalii accesați:
http://www.3szek.ro/load/cikk/43534/szekelyfoldre_iranyitani_nyugat_figvelmet.http://itthon.transindex.ro/?cikk=15697.

- În perioada **25–30 octombrie 2011**, Péter Virginás și Iulia Hossu (cercetători ISPMN) au efectuat un **stagiul de documentare** în cadrul Festivalului de Film ASTRA – Sibiu. Scopul acestui stagiul a fost acela de a identifica noile apariții de filme documentare, menite să completeze Filmoteca ISPMN – proiect pe care Centrul de documentare ISPMN îl derulează din anul 2009 și care își propune dezvoltarea colecției multimedia disponibilă la această oră în cadrul ISPMN. Această colecție de documentare, care are relevanță pentru studiul minorităților etnice și a relațiilor interetnice, își propune să servească nevoile cercetătorilor, angajați ai ISPMN, respectiv ale utilizatorilor acestui centru. Pe parcursul aceleiași perioade, Iulia Hossu a participat la **cursul** organizat în cadrul AFF Sibiu intitulat *„Profesia de documentarist. Serie de masterclass-uri”* care s-au concentrat pe vizionarea și discutarea unor diferite genuri de film documentar: documentarul observațional, documentarul independent, documentarul etnografic și documentarul TV, precum și genul de documentare care iau naștere la intersecția documentarului cu internetul și cu newmedia.

- **Miercuri, 26 octombrie 2011**, László Fosztó (**cercetător ISPMN**) a participat cu o prezentare la **seminarul** cu tema ***O nouă viziune asupra politicilor socio-economice pentru comunitățile de romi din România*** organizat de Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI) – Guvernul României, Alianța Civică a Romilor din România (ACRR), Fundația Centrul pentru Analiză și Dezvoltare Instituțională (CADI) în colaborare cu Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare România (UNDP), în perioada 26–27 octombrie 2011, la sediul Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale. László Fosztó a vorbit despre cercetarea socială și dezvoltarea comunităților prezentând conceptele de bază ale analizelor antropologice și sociologice, ale proceselor economice, precum și utilizarea acestor concepte în analize și intervenții de dezvoltare comunitară în comunitățile de romi din România. Pentru detalii în presă accesați:
<http://www.ziarulfacila.ro/politici-socio-economice-pentru-comunitatile-de-romi/>.

- **Miercuri, 26 octombrie**, Gyula Kozák (**cercetător ISPMN**) a susținut o **prelegere publică** cu tema ***Situația romilor pe piața muncii din România***. Prelegerea face parte din seria de prelegeri publice dedicate minorităților naționale organizată de „Szacsavay Akadémia” din Oradea. Prelegerea a creionat o schiță a istoriei economice a României postdecembriste din perspectiva relațiilor dintre angajatori și angajați, după care a prezentat rezultatele unei cercetări recente axate pe mecanismele sociale care structurează dinamica pieței forței de muncă. Acesta a fost contextul general care a stat la baza unei estimări a oportunităților și șanselor romilor de a participa pe piața forței de muncă. Prelegerea a fost urmată de o discuție în care au fost abordate teme precum: meseriile tradiționale, cultura romilor și discriminarea pe piața forței de muncă.

- În perioada **28–29 octombrie 2011** Ágnes Kiss și István Gergő Székely (**cercetători ISPMN**) au participat la **conferința** intitulată ***Kihívások és dilemmák Kelet-Közép-Európában*** [Provocări și dileme în Europa Centrală și de Est] organizată de Institutul de Științe Politice al Facultății de Științe Juridice și ale Statului al Universității Eötvös Loránd din Budapesta, împreună cu Facultatea de Științe Politice (linia maghiară) a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și cu Departamentul de Relații Internaționale și Studii Europene al Universității Sapientia din Cluj. Ágnes Kiss a susținut o prezentare despre tipologiile referitoare la interacțiunile dintre instituțiile formale și informale, iar István Székely a vorbit despre proiectul ISPMN care își propune cercetarea comportamentului electoral al minorităților naționale din România, prezentând concepția proiectului și niște rezultate preliminare ale cercetării.

- În luna **octombrie 2011**, István Gergő Székely (**cercetător ISPMN**) a publicat o analiză despre proiectul de lege electorală din Ungaria, în revista *Erdélyi Napló* (numărul din 26 octombrie 2011), intitulată ***A Fidesz koncepciója az új magyar választási rendszerről*** [Concepția Fidesz despre noul sistem electoral din Ungaria]. Textul analizează, printre altele, aspectele legate de minoritățile naționale din Ungaria, cât și posibilele consecințe asupra minorității maghiare din România.

- În luna **octombrie 2011**, la **Editura** Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a apărut *volumul* intitulat: ***Antisemitismul universitar în România (1919–1939). Mărturii documentare***, Lucian Nastasă (editor), cu un cuvânt înainte de Carol Iancu.

Abstract: Istoria evreilor și a antisemitismului din România interbelică sunt încă subiecte mult cercetate de către specialiștii în domeniu. Volumul cuprinde un număr de 369 documente culese din diferite arhive românești la care se adaugă un studiu introductiv. Autorul se oprește în analiza sa atât asupra antisemitismului universitar cât și asupra fenomenului mai general al antisemitismului și al raporturilor dintre lumea universitară și puterea politică. Documentele din prezentul volum aduc informații importante și cu privire la situația generală a comunităților evreiești.

Pentru mai multe detalii în ceea ce privește oferta Editurii ISPMN și posibilitățile de achiziționare a volumelor accesați: <http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:carti/locale:rom>.

- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet <http://www.ispmn.gov.ro/>. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.